

Gislaveds kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola

---

efter tillsyn i Lundåkerskolan
belägen i Gislaveds kommun

Tillsyn i Lundåkerskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Gislaveds kommun under våren 2016. Lundåkerskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 19 januari och 21 januari 2016.

Måluppfyllelse och resultat

Genomsnittligt meritvärde våren 2015 var 195 poäng. Det genomsnittliga meritvärdet har den senaste femårsperioden varierat mellan som lägst 195 poäng (år 2015) och som högst 202 poäng (år 2013). Det var 72 procent av eleverna i årskurs 9 som var behöriga till högskoleförberedande program och 62 procent av eleverna hade minst betyget E i alla ämnen. Andelen elever med minst betyget E i alla ämnen har gått ner från 73-74 procent (år 2011 – 2013) till cirka 62 procent (år 2014- 2015). Under åren 2012 – 2015 har flickornas meritvärde varit 18 – 35 poäng högre än pojkarnas meritvärde.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist konstaterad	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Föreläggande	2016-08-15
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist konstaterad	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Föreläggande	2016-08-15
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist konstaterad	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Ingen brist konstaterad	

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionens tillsyn visar att alla elever på Lundåkerskolan inte får den studiero i undervisningen som de har rätt till. Skolan behöver se till att lärarna genomför en strukturerad och stimulerande undervisning så alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero. I detta arbete behöver skolan även skapa bättre samsyn bland lärarna vid tolkning och tillämpning av ordningsreglerna.

Skolinspektionens utredning visar vidare att alla elever inte får de extra anpassningar de har behov av då inte alla undervisande lärare har kännedom om de extra anpassningar som eleven behöver. Skolan behöver därför tillse att informationen om elevens behov av extra anpassningar verkligen når alla elevens lärare så att alla elever som är i behov av sådana anpassningar också får detta stöd. Tillsynen visar även att arbetet kring särskilt stöd behöver organiseras så att elevernas behov av särskilt stöd utreds skyndsamt.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Gislaveds kommun att **senast den 15 augusti 2016** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer måste anpassas så att de elever som riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd. Skolan ska utveckla metoder för att stimulera och stödja tills åtgärderna får effekt genom att situationen för den enskilda eleven eller en grupp elever förbättras.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma till exempel i undervisningen, genom resultat på nationella prov eller genom uppgift från eleven och dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avge lämpliga insatser. Eleven och vårdnadshavaren ska vara delaktiga i detta. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att hjälpa en elev med att planera och strukturera sina studier, färdighetsträning, specialpedagogiska insatser under en kortare tid, särskilda hjälpmedel eller utrustning och digital teknik med anpassade programvaror eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål eller regelbundna specialpedagogiska insatser såsom regelbunden kontakt med en speciallärare. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Ansvariga på skolan ger eleven skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. (3 kap. 5a § skollagen)
- Ansvariga på skolan utreder elevens behov av särskilt stöd skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen.

- Rektor ska tillse att alla lärare på skolan känner till, planerar och genomför extra anpassningar för alla elever som har behov av det.
- Rektor ska tillse att elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.

Motivering till bedömning av brist

Extra anpassningar

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen.

På Lundåkerskolan finns enligt både rektor och lärare många elever som har behov av extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen. Enligt lärarna finns det inga fungerande informationskanaler för att sprida kunskapen om vare sig vilka elever som har behov av extra anpassningar eller vilka extra anpassningar som ska ges. Istället bygger informationsutbytet kring extra anpassningar på informella kontakter uppger lärarna. Lärarna säger att informationen inte når fram till alla berörda lärare. Lärare säger vidare att om man skulle prata om alla elevers extra anpassningar så skulle det ta jättemycket tid. Elevernas kunskapsinhämtning blir lidande när inte den undervisande personalen har all information, säger lärarna.

Rektorn uppger i intervju att lärarna genomför extra anpassningar i olika grad, att några gör det på ett mycket bra sätt medan andra glömmet bort det. Rektor uppger även att det inte finns någon gemensam struktur på skolan för att sprida informationen om extra anpassningar. Enligt rektor går kommunikationen fram via informella kanaler och informationen når bara delvis ut till undervisande lärare. Detta går ut över elevens måluppfyllelse, enligt rektor.

Utredningen visar att extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen inte sker i den omfattning som eleverna har rätt till, eftersom alla undervisande lärare inte nås av all information och därmed inte kan ge alla elever det stöd de har behov av. Skolinspektionen bedömer därför att arbetet med elever i behov av extra anpassningar inte uppfyller författningarnas krav.

Utredningar av särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen eller genom resultat på nationellt prov, uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Det samma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektor ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Lärarna på Lundåkerskolan säger att det tar för lång tid innan utredningar kommer till stånd och de måste själva efterfråga återkoppling från elevhälsan. Vidare säger lärarna att det kan ta upp emot ett halvår innan de får respons från elevhälsan då lärarna anmäler till rektorn att elev riskerar att inte nå målen trots extra anpassningar. Lärarna säger vidare att när det gäller utredningar som görs av psykolog och logoped kan väntetiden innan de påbörjas vara ett halvår eller mer.

Elevhälsan uppger att om det räcker med skolans egna kartläggningar och utredning så tar det vanligen tre till fyra veckor från det att elevhälsan har fått kännedom om att elev riskerar att inte nå målen till dess att åtgärdsprogrammet är färdigt. Däremot säger elevhälsan att väntetiden för utredningar som görs av psykolog och logoped brukar vara nio månader till ett år.

Rektor uppger att det tar allt för lång tid att göra den pedagogiska kartläggningen på skolan. Vidare uppger rektorn att det är lång väntetid innan psykolog- och logopedutredningar påbörjas. Rektorn säger att man därför inte kan anse att utredningar sker skyndsamt.

Utredningen visar att Lundåkerskolan inte utreder elevers behov av särskilt stöd skyndsamt. Detta gäller såväl de utredningar som genomförs på skolan som de som görs av skolpsykolog respektive logoped. Skolinspektionen bedömer att utredningar för elever i behov av särskilt stöd inte sker skyndsamt och skolan uppfyller därmed inte författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studieutrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum. Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Gislaveds kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Lärarna ska genomföra en strukturerad och stimulerande undervisning så alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.
- Rektor ska se till att skapa bättre samsyn bland lärarna vid tolkning och tillämpning av ordningsreglerna för att tillförsäkra eleverna studiero.

Motivering till bedömning av brist

Av skollagen framgår det att utbildningen ska utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.

Elever som intervjuas uppger att studieron varierar mycket beroende på vilken lärare som är ansvarig för lektionen och att det är stökigare om läraren inte är sträng. De säger att lärarna skiljer sig åt i hur de ingriper och i vilken grad de ser till att reglerna följs. Eleverna berättar bland annat om lektioner där lärplattorna används till sociala medier och som elever pratar och skriker tvärs över klassrummet.

Vidare säger eleverna att de önskar att fler lärare ser till att reglerna följs och att lärarna borde vara modigare och ta bort iPad för de elever som inte sköter sig eftersom det stör övriga elever på lektionen när någon använder iPaden till annat än skolarbete.

Eleverna uppger att lektioner med otydlig lektionsstruktur, tråkiga lektioner och otydliga instruktioner ger dålig studiero. Vid dessa tillfällen, berättar eleverna, är det vissa elever som bara ger upp att försöka ägna sig åt skolarbete. Eleverna uppger också det motsatta – när alla förstår vad som ska göras blir det lugnare i klassrummet. Elever säger att en sträng lärare är en bra lärare och att det är med dem man lär sig. Eleverna säger vidare att en bra lärare är sträng på ett sätt så att man inte är rädd för läraren och hos de bra lärarna finns det en tid för att skratta och en tid för att jobba.

Lärare som intervjuas uppger att de inte samarbetar kring hur de ska hantera oron i studiemiljön. Lärarna uppger också att om alla lärare på skolan följde de uppsatta reglerna skulle det bli mindre incidenter att ta tag i. Vidare säger lärarna att lärplattorna påverkar studieron negativt genom att elever fotograferar på lektionerna vilket leder till att uppmärksamheten riktas mot annat än undervisningen.

Skolinspektionens lektionsobservationer visar exempel där elever kommer försent, går in och ut ur klassrummet under förevändning att de ska hämta material, använder sociala medier på lektionstid, går runt i klassrummet och pratar om annat än ämnet under pågående lektion utan att beteendet bemöts av läraren.

Rektor uppger att studieron på skolan varierar. Det finns enligt henne klasser där det i alltid är lugnt och det finns klasser där alla lärare har svårt att få till en bra studiemiljö medan det i vissa klasser är tydligt att studieron är beroende av lärarens tydlighet och struktur. Rektor berättar att man på skolan haft diskussioner kring åtgärder som kan främja studieron och tagit fram regler men att alla lärare inte i samma utsträckning ser till att de efterlevs.

Skolinspektionens utredning visar att utbildningen på Lundåkerskolan inte tillförsäkrar eleverna en skolmiljö som präglas av studiero. Även om vissa diskussioner har förts kring åtgärder och regler för att främja studieron visar såväl intervjuer som lektionsobservationer att det fortfarande inte råder studiero i alla klasser. Skolinspektionen bedömer således att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten finns skäl att förelägga Gislaveds kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen

Övriga arbetsområden

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskaper utifrån de nationella kunskapskraven, och ger eleven och dess vårdnadshavare information om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling. Eleven ska, när omdömen ges eller betyg sätts i olika ämnen, enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat. Lärarens analyser av elevernas kunskaper ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper. I detta ingår att läraren bl.a. ska använda sig av nationella ämnesprov tillsammans med övriga muntliga och skriftliga elevprestationer. Vidare ska skolan göra eleven och dess vårdnadshavare delaktiga i elevens utveckling genom att, löpande under studietiden och genom utvecklingssamtal, informera om elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling och hur denna bäst kan stödjas.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom till exempel erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

På Skolinspektionens vägnar

Maria Kärrman
Enhetschef

Ulrika Rosengren
Föredragande/ Utredare

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Lundåkerskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Lundåkerskolan

Lundåkerskolan ligger i Gislaveds tätort, Gislaveds kommun, och omfattar årskurserna 7-9 inklusive en förberedelseklass. Skolan har totalt 390 elever varav 19 elever i förberedelseklassen. Vid tiden för Skolinspektionens besök går totalt 53 elever som räknas som nyanlända på skolenheten och 145 elever läser svenska som andraspråk. Tre elever inskrivna i grundsärskolan är integrerade i årskurs 9 i grundskolan. Skolan leds av en ny tillsatt rektor som arbetat på skolan sedan januari 2016. Lärarna är organiserade i två större arbetslag. Elevhälsan består av specialpedagog (100 procent), skolsköterska (80 procent) och kurator (100 procent). Rektor ingår i elevhälsan. Skolpsykolog, logoped och skolläkare finns att tillgå i den kommunövergripande elevhälsan.